

Til lovforslag nr. L 98

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 19. maj 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven

(Skærpelse af straffen for voldtægt, for samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed og for falsk anklage)

[af justitsministeren (Søren Pind)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens og Alternativets medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget, Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2, og justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 3.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. december 2015 og var til 1. behandling den 22. januar 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 7 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 22. oktober 2015 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 28. Den 22. december 2015 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Deputationer

Amnesty International, Center for Seksuelle Overgreb og Center for Voldtægts ofre har mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 16 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger

Et *mindretal* i udvalget (S, V og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF, EL, LA, ALT, RV og SF) vil stemme for ændringsforslag nr. 1 om deling. Hvis ændringsforslag nr. 1 om deling ikke vedtages, kan mindretallet stemme for ændringsforslag nr. 3.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse* med det af DF stillede ændringsforslag og det under B nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Enhedslistens, Radikale Venstres og SF's medlemmer af udvalget indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret* og det under nr. B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Liberal Alliances medlemmer af udvalget indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Alternativets medlemmer af udvalget indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *tredje mindretal* i udvalget (IA) vil ved 2. behandling stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag og ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget.

4. Politiske bemærkninger

Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og SF's medlemmer af udvalget støtter regeringens tiltrængte fokus på voldtægtsområdet, som længe har været præget af, at mange ofre ikke anmelder en voldtægt, og at mange sager aldrig når for retten. Samtidig påføres ofre for voldtægt ofte skyld og skam fra både myndigheder, pårørende og samfundet generelt. Dette skal der gøres op med. Det er først og fremmest systemiske fejl og kulturel bebrejdelse af ofrene hos både myndigheder og samfund, der skal bekæmpes for at sikre voldtægts ofre en bedre behandling.

Det er Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og SF's opfattelse, at sammenkoblingen af en højere straf for voldtægt og en højere straf for falsk anmeldelse, som dette

lovforslag indebærer, er udtryk for samme grove påførsel af skyld og skam. Der er intet, der tyder på, at der er en større tendens til falsk anmeldelse for voldtægt, end der er for andre forbrydelser, og denne sammenkobling kan være med til at mistænkeliggøre ofre for voldtægt. I sidste ende bidrager denne mistænkeliggørelse til, at mange ikke tør anmelde en voldtægt, fordi de er bange for ikke at blive troet.

Enhedslisten og Alternativet har derfor stillet et ændringsforslag om deling af lovforslaget, således at den del, der vedrører skærpelse af straffen for falsk anklage, udskilles i et selvstændigt lovforslag for ikke at koble strafskærpelsen for voldtægt sammen med strafskærpelsen for falsk anmeldelse af voldtægt og seksualforbrydelser.

Enhedslisten, Radikale Venstre og SF mener, at der er et behov for en strafskærpelse set i forhold til andre forbrydelser, og bemærker, at også flere organisationer, der beskæftiger sig med ofre for voldtægt, har støttet en strafskærpelse. Partierne bemærker dog samtidig, at tiltag for at støtte ofrene gennem eksempelvis ret til psykologhjælp og forebyggende arbejde i form af seksualundervisning med fokus på grænser samt en forbedret håndtering af sagerne hos politi og anklagemyndighed, så flere ofre tør anmelde forbrydelser, er langt vigtigere for at komme problemerne til livs.

Vedtages ændringsforslaget, kan Enhedslisten, Radikale Venstre og SF støtte forslaget om en strafskærpelse, men kan ikke støtte forslaget om en højere straf for falsk anmeldelse.

Alternativet er dog af den opfattelse, at højere straf ikke hjælper. Det er ikke det, der sikrer, at gerningsmanden ikke begår forbrydelsen igen. Forebyggelse og behandling af gerningsmænd vil have langt større effekt og dermed også øge trygheden i befolkningen. Samtidig skal der et langt større fokus på og hjælp til ofrene, end der er i dag. Alternativet er derfor af den opfattelse, at de økonomiske midler, der bliver anvendt til at indføre højere straffe, i langt højere grad vil gøre gavn, hvis de bliver anvendt på hjælp til ofre og til forebyggelse.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at lovforslaget er en klar forbedring i forhold til den nugældende retstilstand, da man med lovforslaget skærper straffene for nogle meget alvorlige seksualforbrydelser.

Dansk Folkeparti havde ønsket, at der blev indført en minimumsstraf på 5 år for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1 og 2, og § 222, stk. 1, hvilket der er spurgt om bistand til i spørgsmål 5, men ministeren har ikke ønsket at imødekommet ønsket.

Dansk Folkeparti havde ligeledes ønsket, at pædofile eller serievoldtægtsmænd skulle kunne idømmes medicinsk kastration under lægeligt tilsyn. Der er i spørgsmål 6 spurgt til teknisk bistand til et ændringsforslag om, at den, som tidligere er dømt for overtrædelse af straffelovens §§ 216 eller 218-223, desuden dømmes til medicinsk kastration i mindst 5 år og derefter, så længe det lægeligt vurderes nødvendigt, men en sådan teknisk bistand er ikke ydet.

Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at

komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL og ALT), tiltrådt af et *mindretal* (DF, LA, RV og SF):

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for voldtægt og for samleje med et barn under 15 år ved udnyttelse af fysisk eller psykisk overlegenhed)« omfattende § 1, nr. 2-5, og § 2.

B. »Forslag til lov om ændring af straffeloven (Skærpelse af straffen for falsk anklage)« omfattende § 1, nr. 1, og § 2. [Forslag om deling af lovforslaget]

Af et *mindretal* (DF):

b

Ændringsforslag til det under A nævnte forslag

Til § 1

2) Nr. 2-5 udgår, og i stedet indsættes:

»2. I § 216, stk. 1 og 2, indsættes efter »fængsel«: »fra 5 år«.

3. I § 222, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »fængsel«: »fra 5 år«.

[Indførelse af minimumsstraf]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (S, V og KF):

c

Ændringsforslag til det udelte lovforslag

Til § 1

3) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 95, 1. pkt., og § 97 b, stk. 3, ændres »§ 164, stk. 4« til: »§ 164, stk. 5«.

[Konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 1]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ændringsforslaget indebærer, at lovforslaget deles i to separate lovforslag, således at den del, der vedrører skærpelse af straffen for falsk anklage, udskilles i et selvstændigt lovforslag for ikke at koble strafskærpelsen for voldtægt sammen med strafskærpelsen for falske anmeldelser af voldtægt og seksualforbrydelser.

Til nr. 2

Ændringsforslaget indebærer, at der fastsættes en minimumsstraf på 5 år for overtrædelse af straffelovens § 216, stk. 1 og 2, og § 222, stk. 1.

Til nr. 3

Med lovforslaget foreslås det bl.a. at ændre straffelovens § 164, jf. lovforslagets § 1, nr. 1. Den foreslåede ændring af denne bestemmelse indebærer, at der indsættes et nyt stk. 4, og at det eksisterende § 164, stk. 4, dermed bliver § 164, stk. 5.

På denne baggrund foreslås det med ændringsforslaget at tilføje en ændring af straffelovens § 95, 1. pkt., og § 97 b, stk. 3, som begge indeholder en henvisning til straffelovens § 164, stk. 4.

Der er tale om lovteknisk begrundede korrektioner, som ikke medfører indholdsmæssige ændringer i forhold til det fremsatte lovforslag.

Peter Skaarup (DF) fmd. Peter Kofod Poulsen (DF) Susanne Eilersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF)

Martin Henriksen (DF) Tilde Bork (DF) Preben Bang Henriksen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V)

Jakob Engel-Schmidt (V) Carl Holst (V) Michael Aastrup Jensen (V) Henrik Dahl (LA) Simon Emil Ammitzbøll (LA)

Søren Pape Poulsen (KF) Benny Engelbrecht (S) Kaare Dybvad (S) Troels Ravn (S) Mogens Jensen (S) nfm.

Rasmus Prehn (S) Trine Bramsen (S) Pernille Skipper (EL) Henning Hyllested (EL) Rasmus Nordqvist (ALT)

Sofie Carsten Nielsen (RV) Zenia Stampe (RV) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Jesper Petersen (S) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 98

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Ændringsforslag fra justitsministeren
5	Udkast til betænkning
6	Udkast til mail til de relevante organisationer om høringssvar til lovforslaget
7	Mail til en række organisationer vedrørende deres høringssvar til lovforslaget
8	Kommentarer fra Amnesty International og Center for Voldtægtsofre
9	Udkast til revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
10	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
11	2. udkast til betænkning
12	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 98

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om skelnen mellem overfaldsvoldtægter og andre voldtægter, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, der er et større problem med falske anmeldelser for voldtægter end der er for andre forbrydelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om det er regeringens intention at skærpe straffen for falsk anmeldelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag om deling af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag om fastsættelse af minimumsstraf på 5 år, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag om indsættelse af en bestemmelse om medicinsk kastration, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm., om ministeriets nuværende anvendelse af begrebet »overfaldsvoldtægt« afviger fra den tidligere definition af overfaldsvoldtægt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm., om der er en tilstrækkelig forståelse hos domstolene af, at man ikke længere skal lade relationen forud for forbrydelsen influere på straffens udmåling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om en redegørelse for normalstrafniveau, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om, hvorledes man i England skelner mellem overfaldsvoldtægt og anden voldtægt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om at udfolde begrebet »samtykke« og mangel på samme i bemærkningerne til straffeloven i forbindelse med voldtægtssager, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvordan ministerens nyfortolkning af begrebet »overfaldsvoldtægt« skal forstås, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om der er voldtægter, der ikke kan betegnes som et »overfald«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om at indføre en bestemmelse i straffeloven, der definerer de forskellige typer af voldtægter, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om ministeren mener, at udeblivelsen af fysisk og verbal modstand er det samme som et samtykke til samleje, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om kommentar til artiklen »Domstolene har en undermåler-målestok, når det kommer til voldtægt« fra Berlingske den 28. april 2016, til justitsministeren, og ministerens svar herpå